BLOTTNER KATA NIEUWE ALGEMENE BEDRIJFSVERENIGING

# ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JEAN-PIERRE WARNER της 18ης Μαΐου 1977 *

*Κύριε Πρόεδρε,*
*Κύριοι δικαστές,*

Η προκειμένη υπόθεση έχει παραπεμφθεί ενώπιον του Δικαστηρίου από το RAAD VAN BEROEP te Amsterdam για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως. Η εκκαλούσα στη δίκη που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου είναι η BLOTTNER και το ουσιώδες ζήτημα στη δίκη αυτή είναι το αν, δυνάμει του κοινοτικού δικαίου, μπορεί, να λάβει ολλανδική σύνταξη αναπηρίας. Είναι σαφές ότι δεν μπορεί να τύχει του δικαιώματος συντάξεως τέτοιας φύσεως δυνάμει μόνο του ολλανδικού δικαίου. Εφεσίβλητος στην κύρια δίκη είναι ο ολλανδικός φορέας που θα υποχρεωθεί στην καταβολή της συντάξεως στην ενδιαφερομένη, αν αυτή τύχει του δικαιώματος συντάξεως, ήτοι το NIEUWE ALGEMENE BEDRIJFSVERENIGING.

Η BLOTTNER είναι γερμανίδα υπήκοος. Γεννήθηκε το 1910 στη DRESDEN. Έζησε και εργάστηκε στις Κάτω Χώρες από το 1928 μέχρι το 1940. Κατόπιν επέστρεψε στη Γερμανία όπου εργάστηκε μέχρι το 1946. Από τότε και ύστερα δεν είχε προσοδοφόρο απασχόληση. Το 1973, υπήρξε θύμα ατυχήματος, το οποίο την άφησε ανάπηρη. Επί του παρόντος ζει στο Δυτικό Βερολίνο.

Μετά το ατύχημά της, η BLOTTNER απευθύνθηκε στον εφεσίβλητο, ζητώντας ολλανδική σύνταξη αναπηρίας, καθώς και στον αρμόδιο γερμανικό φορέα, τον «BUNDESVERSICHERUNGSANSTALT FÜR ANGESTELLTE» στο Βερολίνο, ζητώντας γερμανική σύνταξη αναπηρίας.

Κατά την εποχή κατά την οποία η BLOTTNER εργαζόταν στις Κάτω Χώρες, ο νόμος που διήπε την ασφάλιση των εργαζομένων κατά του κινδύνου αναπηρίας ήταν ο «INVALIDITEITSWET» (ή «IW») της 5ης Ιουνίου 1913. Ο νόμος αυτός ήταν τύπου, ο οποίος χαρακτηρίζεται στο κοινοτικό ιδίωμα ως «νομοθεσία τύπου Β», δηλαδή νομοθεσία δυνάμει της οποίας το ποσό των παροχών είναι συνάρτηση της διάρκειας των περιόδων ασφαλίσεως. Ο INVALIDITEITSWET αντικαταστάθηκε, από την 1η Ιουλίου 1967, από τον «WET OP DE ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSVERZEKERING» (ή «WAO») της 18ης Φεβρουαρίου 1966. Πρόκειται, αντίθετα, για νομοθεσία τύπου Α. Στη νομοθεσία αυτή, το ποσό των παροχών δεν αποτελεί συνάρτηση της διαρκείας των περιόδων ασφαλίσεως. Πράγματι, ο WAO δεν θέτει καμία προϋπόθεση ως προς τη διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως, ακόμη και για την αναγνώριση του δικαιώματος επί των παροχών. Για να αναγνωριστεί δικαίωμα επί των παροχών πρέπει ο εργαζόμενος να υπάγεται στην εν λόγω νομοθεσία κατά το χρόνο επελεύσεως του κινδύνου.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

Η εφαρμοστέα γερμανική νομοθεσία στην προκειμένη περίπτωση, η ANGESTELLTENVERSICHERUNGSGESETZ, είναι νομοθεσία τύπου Β. Το ενδιαφέρον που εμφανίζει το περιστατικό αυτό εξηγείται ως εξής.

Υπενθυμίζω στο Δικαστήριο ότι το κεφάλαιο 2 του τίτλου ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου 1408/71 που αφορά τις παροχές αναπηρίας και το οποίο αποτελείται από τα άρθρα 37 μέχρι 43 του κανονισμού, διακρίνει μεταξύ δύο περιπτώσεων: η πρώτη είναι η περίπτωση του εργαζομένου που έχει υπαχθεί μόνο σε νομοθεσίες τύπου Α και η δεύτερη είναι η περίπτωση εργαζομένου που έχει υπαχθεί είτε αποκλειστικά σε νομοθεσίες τύπου Β είτε σε νομοθεσίες των δύο τύπων.

Το άρθρο 37, παράγραφος 1, περιγράφει τις νομοθεσίες τύπου Α και το άρθρο 37, παράγραφος 2 παραπέμπει στο παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο απαριθμεί τις νομοθεσίες του τύπου αυτού που ισχύουν στο έδαφος κάθε κράτους μέλους. Η απαρίθμηση περιλαμβάνει τον WAO. Τα δικαιώματα επί παροχών των εργαζομένων που έχουν υπαχθεί μόνο σε νομοθεσίες τύπου Α διέπονται από τα άρθρα 38 και 39. Δεν υπάρχει καμιά ανάγκη να λεχθούν περισσότερα επί του θέματος αυτού.

Τα δικαιώματα των εργαζομένων της δεύτερης κατηγορίας διέπονται από το άρθρο 40. Κατά το μέτρο που ενδιαφέρει την προκειμένη περίπτωση, το άρθρο αυτό ορίζει ότι εφαρμόζονται «κατ' αναλογία» οι διατάξεις του κεφαλαίου 3 που αφορούν τις παροχές γήρατος και θανάτου που χορηγούνται υπό τύπο συντάξεως. Το κεφάλαιο 3 αποτελείται από τα άρθρα 44 μέχρι 51 του κανονισμού. Μεταξύ των άρθρων αυτών υπάρχουν δύο που εμφανίζουν ιδιαίτερη σημασία στην προκειμένη περίπτωση, δηλαδή τα άρθρα 45 και 46. Οι δύο αυτές διατάξεις απασχόλησαν ήδη το Δικαστήριο, κυρίως στην υπόθεση 24/75, PETRONI κατά ONPTS (1975 ECR, σ. 1149). Το πρόβλημα το οποίο τίθεται εδώ είναι πάντως τελείως διαφορετικό από εκείνο στο οποίο αναφερόταν η υπόθεση αυτή.

Το άρθρο 45, παράγραφος 1 περιέχει γενικό κανόνα σχετικά με τη σώρευση των περιόδων ασφαλίσεως. Όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 2864/72 (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σελ. 227) έχει ως εξής:

«Ο φορέας Κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου εξαρτά την κτήση, την διατήρηση ή την ανάκτηση του δικαιώματος παροχών από την συμπλήρωση περιόδων ασφαλίσεως ή κατοικίας, λαμβάνει υπ' όψη, κατά το μέτρο που απαιτείται τις περιόδους ασφαλίσεως ή κατοικίας, που επραγματοποιήθησαν υπό την νομοθεσία άλλου Κράτους μέλους, σαν να επρόκειτο για περιόδους που επραγματοποιήθησαν υπό την νομοθεσία που εφαρμόζεται από τον φορέα αυτόν.»

Το άρθρο 45, παράγραφος 2, αφορά την περίπτωση εργαζομένου που έχει συμπληρώσει περιόδους ασφαλίσεως σε ένα επάγγελμα που υπάγεται σε ειδικό σύστημα ή σε ορισμένη θέση. Δεν υπάρχει καμία ανάγκη να υπεισέλθω στις λεπτομέρειες της διατάξεως αυτής.

Ως προς το άρθρο 45, παράγραφος 3, πρόκειται για διάταξη γύρω από την οποία περιστρέφεται η υπό κρίση υπόθεση. Η διάταξη έχει ως εξής:

«Αν η νομοθεσία Κράτους μέλους, η οποία εξαρτά την χορήγηση παροχών από τον όρο ότι ο εργαζόμενος υπάγεται στη νομοθεσία

αυτή κατά τη στιγμή επελεύσεως του κινδύνου, δεν απαιτεί καμία διάρκεια ασφαλίσεως ούτε για την απόκτηση του δικαιώματος ούτε για τον υπολογισμό των παροχών, κάθε εργαζόμενος, ο οποίος έπαυσε να υπάγεται στη νομοθεσία αυτή, θεωρείται, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, ότι υπάγεται ακόμη σε αυτήν, την στιγμή της επελεύσεως του κινδύνου, αν υπάγεται στη νομοθεσία άλλου Κράτους μέλους την στιγμή αυτήν ή, ελλείψει τέτοιας περιπτώσεως, αν δύναται να διεκδικήσει παροχές δυνάμει της νομοθεσίας άλλου Κράτους μέλους. Ο τελευταίος αυτός όρος θεωρείται ότι πληρούται στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 48 παράγραφος 1.»

(«Η περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 48, παράγραφος 1» είναι η περίπτωση κατά την οποία ο εργαζόμενος δεν συμπλήρωσε παρά μόνο περιόδους ασφαλίσεως μικροτέρας διαρκείας από έτος σε κράτος μέλος και όπου, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους αυτού, δεν έχει κτηθεί κανένα δικαίωμα επί παροχών λόγω αυτών και μόνο των περιόδων. Δεν φαίνεται ότι τέτοια είναι η περίπτωση της BLOTTNER, αναφέρω όμως τη διάταξη διότι η τελευταία φράση του άρθρου 45, παράγραφος 3, αναφέρεται ρητά σε ένα από τα ερωτήματα που έχουν παραπεμφθεί στο Δικαστήριο από το RAAD VAN BEROEP).

Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το άρθρο 45, παράγραφος 3, αφορούσε στην πραγματικότητα ειδικά, και πράγματι αποκλειστικά, την ολλανδική νομοθεσία που εξαρτούσε τη χορήγηση των παροχών από την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος εργαζόμενος υπάγεται στη νομοθεσία αυτή κατά το χρόνο της επελεύσεως του κινδύνου. Το ότι αυτή είναι η περίπτωση επιβεβαιώνεται από δήλωση του Συμβουλίου που αναφέρεται στα πρακτικά της συνεδριάσεώς του της 14ης Ιουνίου 1971, ημερομηνία κατά την οποία θεσπίστηκε ο κανονισμός 1408/71. Η Επιτροπή, με τις παρατηρήσεις της, αναφέρθηκε στη δήλωση αυτή και το Δικαστήριο διέταξε να προσκομιστεί το κείμενο αυτό από την Επιτροπή. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής είπε πάντως κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι το κείμενο αυτό, αν και μπορεί καταρχάς να ζητηθεί από την Επιτροπή, δεν δημοσιεύτηκε επίσημα. Για το λόγο αυτό έχω αμφιβολίες ως προς το αν, υπό στενή έννοια, μπορεί να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία του κανονισμού. Πιστεύω πάντως ότι αυτό δεν έχει καμία σημασία ακόμα δεδομένου ότι δεν θα μπορούσε να υπάρξει αμφιβολία περί του ότι η ολλανδική νομοθεσία που ισχύει τώρα, δηλαδή ο WAO, αντιστοιχεί στην περιγραφή που αναφέρεται στο άρθρο 45, παράγραφος 3, δηλαδή «εξαρτά τη χορήγηση παροχών από τον όρο ότι ο εργαζόμενος υπάγεται στη νομοθεσία αυτή κατά τη στιγμή εκτελέσεως ασφαλίσεως ούτε για την απόκτηση του δικαιώματος ούτε για τον υπολογισμό των παροχών».

Υπενθυμίζω στο Δικαστήριο ότι το άρθρο 46 αφορά την εκκαθάριση των παροχών. Επί του θέματος αυτού κάνει διάκριση μεταξύ της περιπτώσεως του εργαζομένου ο οποίος, ενώ διέπεται από τη νομοθεσία ορισμένου κράτους μέλους, «πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την γένεση του δικαιώματος παροχών, χωρίς να χρειάζεται να εφαρμοσθούν οι διατάξεις του άρθρου 45» και του εργαζομένου εκείνου, ο οποίος υπάγεται σε νομοθεσία κράτους μέλους, κατά την οποία «οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για την γένεση του δικαιώματος επί παροχών δεν πληρούνται παρά μόνον αν ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του άρθρου 45». Η πρώτη περίπτωση αναφέρεται στην παράγραφο 1 της διατάξεως και η δεύτερη στη παράγραφο 2, υπό την οποία η μέθοδος του αναλογικού καταμερισμού είναι εφαρμοστέα. Υπενθυμίζω επίσης στο Δικαστήριο ότι, για την εφαρμογή της μεθόδου αυτής, ο αρμόδιος φορέας κάθε κράτους μέλους υποχρεώνεται, με την παράγραφο 2 α, να υπολογίσει το θεωρητικό ποσό της παροχής, την οποία μπορεί να ζητήσει ο εργαζό-

μενος αν όλες οι περίοδοι ασφαλίσεως που συμπλήρωσε, βάσει νομοθεσιών των κρατών μελών, οι οποίες διήπον την περίπτωσή του είχαν συμπληρωθεί υπό τη νομοθεσία του κράτους αυτού. Η παράγραφος 2 α περιέχει διάταξη που προβλέπει ότι, στην περίπτωση που σε ένα κράτος μέλος, όπου ίσχυε νομοθεσία τύπου Α, το ποσό των παροχών που μπορούν να χορηγηθούν δυνάμει της νομοθεσίας αυτής θεωρείται ως «το θεωρητικό ποσό της παροχής».

Επανέρχομαι τώρα στα περιστατικά της υποθέσεως.

Στο πρώτο στάδιο, η αίτηση που υπέβαλε η BLOTTNER στο «BUNDESVERSICHERUNGSANSTALT FÜR ANGESTELLTE» ζητώντας γερμανική σύνταξη απορρίφθηκε. Οι λόγοι της απορρίψεως αυτής δεν είναι σαφείς, αλλά φαίνεται πιθανό ότι επρόκειτο για λόγους καθαρά τυπικούς. Η απόρριψη της αιτήσεως αυτής, πάντως, είχε ως αποτέλεσμα και την απόρριψη της αιτήσεως που υπέβαλε η ενδιαφερόμενη στον εφεσίβλητο, ζητώντας ολλανδική σύνταξη, δεδομένου ότι ο τελευταίος αυτός φορέας θεώρησε ότι η απόφαση του γερμανικού φορέα απεδείκνυε ότι η BLOTTNER δεν «υπαγόταν από τη νομοθεσία του κράτους μέλους», και ότι δεν μπορούσε «να επικαλεστεί δικαιώματα επί παροχών δυνάμει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους», ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν στην περίπτωσή της οι διατάξεις του άρθρου 45, παράγραφος 3. Φυσικά δεν είχε κανένα δικαίωμα να ζητήσει ολλανδική σύνταξη, εκτός σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 45, παράγραφος 3, δεδομένου ότι δεν υπαγόταν στον WAO κατά την εποχή του ατυχήματός της.

Η BLOTTNER άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως που απέρριψε την αίτησή της για τη χορήγηση γερμανικής συντάξεως ενώπιον του SOZIALGERICHT του Βερολίνου και, ενώπιον του RAAD VAN BEROEP, άσκησε επίσης έφεση κατά της απορριπτικής αποφάσεως επί της αιτήσεώς της για τη χορήγηση ολλανδικής συντάξεως.

Ενώ η έφεση αυτή εκκρεμούσε ακόμη ενώπιον του SOZIALGERICHT, η BUNDESVERSICHERUNGSANSTALT FÜR ANGESTELLTE» τροποποίησε την απόφασή της και χορήγησε στην ενδιαφερόμενη σύνταξη από την 1η Ιανουαρίου 1974. Ελέχθη στο Δικαστήριο ότι η σύνταξη αυτή μετατράπηκε σε σύνταξη γήρατος, όταν η ενδιαφερομένη συμπλήρωσε την ηλικία 65 ετών. Έγινε επίσης γνωστό ότι εκκρεμεί ακόμη διαδικασία ενώπιον του SOZIALGERICHT σχετικά με τον υπολογισμό του ποσού της συντάξεως, αλλά το περιστατικό αυτό δεν ενδιαφέρει για την εκδίκαση της προκειμένης υποθέσεως.

Όταν πληροφορήθηκε ότι η BLOTTNER έτυχε γερμανικής συντάξεως, το καθού επανεξέτασε την περίπτωσή της και δέχτηκε ότι είχε δικαίωμα, καταρχήν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 45, παράγραφος 3, χορηγήσεως παροχών δυνάμει του WAO. Ο καθού πάντως έκρινε ότι η BLOTTNER δεν νομιμοποιείτο, πράγματι, να λάβει τις παροχές δυνάμει της νομοθεσίας αυτής, με την αιτιολογία ότι, κατά την εποχή που συνέβη το ατύχημά της, δεν είχε προσοδοφόρο απασχόληση, αλλά εργαζόταν αποκλειστικά στην οικία της και ότι η ανικανότητά της δεν οφειλόταν στην εκτέλεση οικιακών καθηκόντων κατά 15% τουλάχιστον, πράγμα το οποίο είναι το ελάχιστο που απαιτείται από τον WAO (άρθρο 19, παράγραφος 4). Έτσι ο καθού αρνήθηκε πάλι τη χορήγηση συντάξεως στην BLOTTNER και η διαδικασία παραμένει εκκρεμής ενώπιον του RAAD VAN BEROEP.

Ο λόγος που παρεκίνησε το RAAD VAN BEROEP να παραπέμψει την υπόθεση στο

Δικαστήριο έγκειται στο γεγονός ότι παρά την παραχώρηση που έγινε από τον καθού, το ολλανδικό δικαστήριο δεν θεώρησε ότι ικανοποιήθηκε από το γεγονός ότι το άρθρο 45, παράγραφος 3 εφαρμόζεται στην περίπτωση της BLOTTNER.

Η δυσχέρεια που αντιμετωπίζει το RAAD VAN BEROEP είναι διπλή.

Πρώτα δεν μπορεί να υπάρχει αμφιβολία, όπως τόνισα, ότι η περιγραφή που αναφέρεται στην αρχή του κειμένου του άρθρου 45, παράγραφος 3 «η νομοθεσία κράτους μέλους, η οποία εξαρτά την χορήγηση παροχών από τον όρο ότι ο εργαζόμενος υπάγεται στη νομοθεσία αυτή κατά την στιγμή επελεύσεως του κινδύνου» και «δεν απαιτεί καμιά διάρκεια ασφαλίσεως ούτε για την απόκτηση του δικαιώματος ούτε για τον υπολογισμό των παροχών μπορεί να καλύψει τον WAO». Εξάλλου, ο ορισμός αυτός δεν μπορεί να καλύψει την ολλανδική νομοθεσία, την οποία ο WAO αντικατέστησε, δηλαδή τον IW, η οποία, όπως ανέφερα, ήταν νομοθεσία τύπου Β. Όμως, αν και υπαγόταν για μια ορισμένη περίοδο στον IW, η BLOTTNER δεν υπήχθη ποτέ στον WAO. Έτσι αν η εν λόγω περιγραφή πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι αναφέρεται, στο μέτρο που το ζήτημα ενδιαφέρει την εκδίκαση της προκειμένης υποθέσεως, μόνο στον WAO δεν μπορεί να λεχθεί ότι η BLOTTNER «έπαυσε να υπάγεται στη νομοθεσία αυτή» ούτε ότι «θεωρείται ότι υπάγεται ακόμη», κατά τρόπο που να πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 45, παράγραφος 3. Το ζήτημα, επομένως, που τίθεται είναι αν η εν λόγω περιγραφή μπορεί να νοηθεί υπό την έννοια ότι αναφέρεται στους ισχύοντες ολλανδικούς κανόνες ουσιαστικού δικαίου σε οποιαδήποτε εποχή, αν και οι κανόνες αυτοί ανήκαν προηγουμένως σε νομοθεσία τύπου Β.

Το πρόβλημα αυτό δεν είναι καθόλου νέο. Παρόμοια περίπτωση εμφανίστηκε στο πλαίσιο αντιστοίχων διατάξεων του κανονισμού 3 και το Δικαστήριο επέλυσε το ζήτημα στην υπόθεση 4/66, LABOTS κατά RAAD VAN ARBEID, ARNHEM (RECUEIL 1966, σ. 617). Το Δικαστήριο έκρινε ότι οι διατάξεις αυτές έπρεπε να ερμηνευτούν υπό το φως του άρθρου 51 της Συνθήκης, ένας από τους στόχους του οποίου είναι να επιτρέψει στο διακινούμενο εργαζόμενο να αποκτήσει και να διατηρήσει το δικαίωμα επί των παροχών για όλες τις περιόδους εργασίας που συμπλήρωσε σε διάφορα κράτη μέλη, χωρίς να υποστεί δυσμενείς διακρίσεις σε σχέση με άλλους εργαζόμενους, λόγω ασκήσεως του δικαιώματός του της ελεύθερης κυκλοφορίας. Ο στόχος αυτός δεν θα εξεπληρούτο αν, ασκώντας το δικαίωμα αυτό, ο εργαζόμενος θα έχανε το δικαίωμά του για κοινωνική ασφάλιση στο κράτος μέλος όπου εργάστηκε.

Η οικονομία και το γράμμα των διατάξεων του κανονισμού 1408/71, στον οποίο αναφέρομαι εδώ, δεν είναι απολύτως τα ίδια, όπως εκείνα του κανονισμού 3 στα οποία αναφερόταν η υπόθεση LABOTS. Πάντως, οι αρμόδιοι οργανισμοί κοινωνικής ασφαλίσεως των Κάτω Χωρών λογικά θεώρησαν, όπως έγινε γνωστό από τις πολύ σωστές παρατηρήσεις που υπέβαλε ο καθού, ότι οι αρχές που διέπουν την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση αυτή εφαρμόζονται επίσης στην ερμηνεία του κανονισμού 1408/71. Εξ αυτού προκύπτει και η παραχώρηση που έγινε από τον καθού υπέρ της BLOTTNER, εφόσον το δικαίωμά της για γερμανική σύνταξη αποδειχθεί.

Η δεύτερη δυσχέρεια που συνάντησε το RAAD VAN BEROEP προέρχεται από το γράμμα του ορισμού του όρου «νομοθεσία» που δίνει το άρθρο 1, στοιχείο i), του κανονισμού 1408/71. Το αγγλικό κείμενο της διατάξεως αυτής έχει ως εξής:

«For the purposes of this Regulation:

...

j) "legislation" means all the laws, regulations, and other provisions and all other present or future implementing measures of each Member State relating to the branches and schemes of social security covered by article 4 (1) and (2).»

(Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 4 περιγράφουν, υπενθυμίζω στο Δικαστήριο, τους κλάδους της κοινωνικής ασφαλίσεως στους οποίους εφαρμόζεται ο κανονισμός).

Το αγγλικό κείμενο του άρθρου 1, στοιχείο i), είναι κάπως αμφίβολο υπό δύο πλευρές, αλλά, υπό τις πλευρές αυτές, δεν συμπίπτει με το κείμενο της διατάξεως, όπως έχει στις άλλες επίσημες γλώσσες της Κοινότητας. Πρώτον, προκύπτει από το κείμενο της διατάξεως στις άλλες γλώσσες ότι ο όρος «LAWS» έπρεπε να είναι «STATUTES». Οι όροι που αντιστοιχούν στα κείμενα αυτά είναι: στα δανικά «LOVE» στα γερμανικά «GESETZE», στα γαλλικά «LOIS», στα ιταλικά «LEGGI» και στα ολλανδικά «WETTEN». Δεύτερον, προκύπτει σαφώς από άλλες γλωσσικές αποδόσεις ότι τα επίθετα «PRESENT OR FUTURE» δεν χαρακτηρίζουν μόνο «OTHER... IMPLEMENTING MEASURES», δεδομένου ότι στις γλωσσικές αποδόσεις στα δανικά, γερμανικά και ολλανδικά τα επίθετα αυτά τοποθετούνται πριν από την ομάδα των ουσιαστικών «STATUTES, REGULATIONS, κ.λπ.», ενώ βρίσκονται στο αρσενικό στις γλωσσικές αποδόσεις στα γαλλικά και ιταλικά και δεν μπορούν έτσι να χαρακτηρίζουν μόνο «MESURES» ή «MISURA».

Έτσι, το άρθρο 1, στοιχείο i), μπορεί να φαίνεται ότι επιτρέπει να πλανάται η αμφιβολία επί του ζητήματος αν στον IW, νόμο που δεν ίσχυε πλέον κατά το χρόνο της θεσπίσεως του κανονισμού 1408/71, μπορεί να αναφέρεται ο όρος «νομοθεσία» σε κάθε διάταξη του κανονισμού αυτού, στην οποία περιλαμβάνεται επίσης το άρθρο 45, παράγραφος 3. Το RAAD VAN BEROEP αντιμετώπισε επίσης δύο άλλες παρεπόμενες διατάξεις του κανονισμού.

Πρώτον το άρθρο 94, παράγραφος 2, το οποίο πριν τροποποιηθεί κατά τρόπο που να μην έχει σημασία στην εκδίκαση της προκειμένης υποθέσεως, από την πράξη προσχωρήσεως, είχε ως εξής:

«Κάθε περίοδος ασφαλίσεως, και ενδεχομένως, κάθε περίοδος απασχολήσεως ή κατοικίας, η οποία επραγματοποιήθη υπό την νομοθεσία Κράτους μέλους προ της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος κανονισμού λαμβάνεται υπ' όψη για τον προσδιορισμό των δικαιωμάτων που γεννώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.»

Δεύτερον, η παράγραφος 4 του τμήματος ΣΤ («Κάτω Χώρες»), του παραρτήματος V του κανονισμού με τίτλο «εφαρμογή της ολλανδικής νομοθεσίας περί της ασφαλίσεως κατά της ανικανότητας προς εργασία» έχει ως εξής (το τμήμα ΣΤ ήταν στην αρχή το τμήμα F, αλλά τροποποιήθηκε κατά την έννοια αυτή από την πράξη προσχωρήσεως):

«α) Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 46 παράγραφος 2 του κανονισμού θεωρούνται, επίσης ως περίοδοι ασφαλίσεως που συνεπληρώθησαν δυνάμει της ολλανδικής νομοθεσίας περί της ασφαλίσεως κατά της ανικανότητος προς εργασία, οι περίοδοι μισθωτής εργασίας και οι εξομοιούμενες περίοδοι που συνεπληρώθησαν στις Κάτω Χώρες προ της 1ης Ιουλίου 1967.

β) Οι περίοδοι που πρέπει να ληφθούν υπ' όψη σύμφωνα με την περίπτωση α) θεωρούνται ως περίοδοι ασφαλίσεως που συνεπληρώθησαν υπό νομοθεσία του τύπου που αναφέρεται στο άρθρο 37, παράγραφος 1, του κανονισμού.»

Όπως μπορεί να διαπιστώσει το Δικαστήριο, σύμφωνα με το γράμμα του, το εδάφιο α εφαρμόζεται μόνο σχετικά με το άρθρο 46, παράγραφος 2. Δεν παραπέμπει στο άρθρο 45. Ενόψει του γεγονότος αυτού, καθώς και από τη χρήση του όρου «επίσης» στο εδάφιο αυτό, το RAAD VAN BEROEP διερωτάται μήπως οι συντάκτες του κανονισμού θέλησαν η διάταξη αυτή να εφαρμόζεται μόνο στον εργαζόμενο που υπήχθη «έστω και αν αυτό έγινε για σύντομο χρονικό διάστημα» στον WAO, συνεπώς αν μόνο ο εργαζόμενος που βρίσκεται υπό τις προϋποθέσεις αυτές μπορεί να επικαλεστεί «επίσης» ως περιόδους ασφαλίσεως τις περιόδους εκείνες που συμπλήρωσε υπό το κράτος του IW. Ταυτόχρονα το RAAD VAN BEROEP διερωτάται ποιο είναι το νόημα του εδαφίου β), κατά το οποίο οι περίοδοι ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν υπό το κράτος του IW πρέπει, πράγματι, να θεωρηθούν ότι συμπληρώθηκαν υπό νομοθεσία τύπου Α.

Τα ερωτήματα που παρέπεμψε στο Δικαστήριο το RAAD VAN BEROEP είναι τα εξής:

«1) αρκεί "για την κτήση δικαιώματος επί παροχών βάσει του άρθρου 40 του κανονισμού ΕΟΚ 1408/71 εις βάρος φορέα ενός κράτους μέλους, υπό την έννοια που αναφέρεται στην αρχή της παραγράφου 3 του άρθρου 45 του κανονισμού αυτού ενόψει της γενέσεως της τελευταίας αυτής διατάξεως" το γεγονός ότι ο εργαζόμενος ο οποίος, κατά το χρόνο που επέρχεται ο ασφαλιστικός κίνδυνος, υπάγεται στη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, ή αν δεν συμβαίνει αυτό, μπορεί να προβάλλει δικαίωμα επί των παροχών δυνάμει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους, να μπορεί μόνο να επικαλεστεί περιόδους ασφαλίσεως ή, τουλάχιστον περιόδους μισθωτής εργασίας και/ή εξομοιούμενες προς αυτές περιόδους, τις οποίες συμπλήρωσε υπό τη νομοθεσία του πρώτου αναφερθέντος κράτους μέλους, η οποία δεν ήταν νομοθεσία υπό την έννοια που αναφέρεται στην αρχή της παραγράφου 3 του άρθρου 45 και η οποία, κατά το χρόνο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 94, δεν ήταν πλέον υφιστάμενη νομοθεσία κατά την έννοια του στοιχείου i) του άρθρου 1 του κανονισμού, λαμβανομένης επίσης υπόψη της τελευταίας φράσεως της παραγράφου 3 του άρθρου 45 (συνεπώς αν και δεν είχε ποτέ υπαχθεί στη νομοθεσία του πρώτου αναφερομένου κράτους μέλους, κατά την έννοια της αρχής της παραγράφου 3 του άρθρου 45;)»

2) α) Τα αναφερόμενα στο παράρτημα V του προαναφερθέντος κανονισμού, υπό στοιχείο ΣΤ, παράγραφος 4, στοιχείο α αφορούν όχι μόνο την εφαρμογή του άρθρου 46, παράγραφος 2 του κανονισμού που μόνον αυτό αναφέρεται στη διάταξη αυτή, αλλά επίσης — ενόψει του ό,τι αναφέρεται στο στοιχείο β της ίδιας παραγράφου 4 — την αναγνώριση του δικαιώματος επί παροχών δυνάμει του άρθρου 45, παράγραφος 3;

β) Ή πρέπει μόνο να γίνει αντιληπτή η διάταξη του στοιχείου α της παραγράφου 4 που αναφέρθηκε παραπάνω — ενόψει του επιρρήματος «επίσης» το οποίο χρησιμοποίησαν οι συντάκτες — υπό την έννοια ότι, μόνο αν επιτρέπεται να συναχθεί από το άρθρο 45, παράγραφος 3, δικαίωμα επί παροχών εις βάρος του ολλανδικού φορέα βάσει των περιόδων ασφαλίσεως που συμπληρώθη-

καν (προηγουμένως) υπό την ολλανδική νομοθεσία σχετικά με την ασφάλιση κατά ανικανότητας προς εργασία, πρέπει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 46, παράγραφος 2, του κανονισμού να θεωρηθεί ότι συνιστούν περιόδους ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν υπό την ανωτέρω ολλανδική νομοθεσία όχι μόνο οι περίοδοι που συμπληρώθηκαν υπό τη νομοθεσία αυτή, αλλά και οι περίοδοι μισθωτής εργασίας και οι εξομοιούμενες προς αυτή που συμπληρώθηκαν με τις Κάτω Χώρες πριν από την 1η Ιουλίου 1967;

Δεν νομίζω ότι το άρθρο 1, στοιχείο i), έχει ως αποτέλεσμα, αυτό καθαυτό, να αποκλείσει τον IW από το δυνατό πεδίο εφαρμογής του όρου «νομοθεσία» στο άρθρο 45, παράγραφος 3. Τέσσερις λόγοι με οδηγούν στην άποψη αυτή.

Πρώτον, η διατύπωση του άρθρου 1, στοιχείο i), με οδηγεί να σκεφθώ ότι ο σκοπός της διατάξεως αυτής είναι όχι να αποκλείσει οτιδήποτε από το περιεχόμενο του όρου «νομοθεσία», αλλά μάλλον να δώσει στον όρο αυτό έναν ευρύ ορισμό που περιλαμβάνει όλα τα είδη των μέτρων εφαρμογής, μεταξύ των οποίων και τα μελλοντικά μέτρα. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν ορίζει τον όρο «υφιστάμενες» με αναφορά σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία, είτε αυτή είναι η ημερομηνία θεσπίσεως του κανονισμού, είτε εκείνη της δημοσιεύσεώς του, είτε εκείνη της ενάρξεως ισχύος του ή οποιαδήποτε άλλη ημερομηνία.

Δεύτερον, δεν πιστεύω ότι είναι ρεαλιστικό στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης εν πάση περιπτώσει, να αναζητείται μία σαφής έναρξη μεταξύ της κατηργημένης νομοθεσίας και της υφιστάμενης νομοθεσίας. Στα περισσότερα κράτη μέλη, αν όχι στο σύνολό τους, η νομοθεσία κοινωνικής ασφαλίσεως αποτελεί αντικείμενο συχνών τροποποιήσεων που λαμβάνουν μερικές φορές τη μορφή απλής τροπολογίας, ενίοτε τον τύπο κωδικοποιήσεως των ισχυουσών διατάξεων, μερικές φορές τη μορφή καταργήσεως των διατάξεων που ακολουθείται από την εκ νέου έναρξη της ισχύος τους, μετά από τροποποίηση και ακόμη λαμβάνοντας μερικές φορές επίσης άλλες μορφές. Όταν υπάρχει τροποποίηση, το μέτρο εντός του οποίου ό,τι έγινε κατά το παρελθόν έχει σημασία για το μέλλον εμφανίζει μεγάλη ποικιλία. Ακόμη και στην περίπτωση της αντικαταστάσεως του IW από τον WAO, ελέχθη ότι ορισμένες από τις διαταξεις της τελευταίας αυτής ρύθμισης τέθηκαν σε ισχύ προ της 1ης Ιουλίου 1967, ήτοι την 1η Σεπτεμβρίου 1966, και ότι ορισμένες μεταβατικές διατάξεις παρέμειναν εν ισχύι μετά την 1η Ιουλίου 1967. Πιστεύω έτσι ότι είναι αδύνατο να αναγνωριστεί στους συντάκτες του άρθρου 1 i) η πρόθεση να ορίσουν μία τέτοια διαχωριστική γραμμή.

Τρίτον, αν πρέπει να θεωρηθεί ότι το άρθρο 1, στοιχείο i), έχει την έννοια ότι η προϊσχύσασα νομοθεσία δεν αποτελεί «νομοθεσία» κατά την έννοια του κανονισμού 1408/71, θα έπρεπε εξ αυτού να συναχθεί ότι η προϊσχύσασα νομοθεσία δεν ήταν επίσης ούτε αυτή «νομοθεσία», κατά την έννοια (μεταξύ άλλων) του άρθρου 94, παράγραφος 2. Η άποψη αυτή θα οδηγούσε σε προφανές άτοπο, δεδομένου ότι θα συνεπήγετο ότι περίοδοι ασφαλίσεως, και, ενδεχομένως, περίοδοι απασχολήσεως ή κατοικίας, που συμπληρώθηκαν από εργαζόμενο υπό τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού μπορούν μόνο να ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό των δικαιωμάτων του επί παροχών δυνάμει του κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι η νομοθεσία αυτή ίσχυε κατά την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού. Όχι μόνο το αποτέλεσμα μιας τέτοιας διατάξεως θα είχε, εκ των πραγμάτων, αφεθεί στην τύχη, αλλά οι συντάκτες του κανονισμού δεν θα μπορούσαν

μάλιστα να γνωρίζουν ποια αποτελέσματα θα είχε κατά το χρόνο κατά τον οποίο τον θέσπισαν, δεδομένου ότι έπρεπε να αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του εβδόμου μηνός μετά τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Κοινοτήτων ενός εκτελεστικού κανονισμού που έπρεπε ακόμη να θεσπιστεί κατά το χρόνο εκείνο: δηλαδή τα άρθρα 97 και 99. [Στην προκειμένη περίπτωση ο εκτελεστικός αυτός κανονισμός θεσπίστηκε εννέα μήνες αργότερα· πρόκειται για τον κανονισμό (ΕΟΚ) του Συμβουλίου 574/72]. Η Επιτροπή προέτεινε την ερμηνεία ότι το άρθρο 1, στοιχείο i), μπορούσε να νοηθεί υπό την έννοια ότι αποκλείει «την εφαρμογή» της προϊσχύσασας νομοθεσίας σε κάθε ειδική περίπτωση, αλλά ότι δεν μπορούσε να νοηθεί υπό την έννοια ότι αποκλείονται, κατά τον υπολογισμό των παροχών, οι περίοδοι ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν υπό την προϊσχύσασα νομοθεσία. Μπορεί τέτοιο να είναι το αποτέλεσμα του κανονισμού 1408/71 στο σύνολό του, δεν νομίζω όμως, ότι αν αυτό συμβαίνει, το αποτέλεσμα αυτό συνάγεται από το άρθρο 1, στοιχείο i), η λακωνική διατύπωση του οποίου δεν προβαίνει σε τέτοια διάκριση.

Τέλος αναφέρομαι στην απόφαση του COURT OF APPEAL της Αγγλίας και της Ουαλίας στην υπόθεση JOBBINS κατά MIDDLESEX COUNTY COUNCIL /1949/ 1 KB 142, δηλαδή ότι, σε πλαίσιο όπως αυτό της νομοθεσίας περί συντάξεων, μία διάταξη που περιέχει έναν ορισμό δεν πρέπει, εφόσον ελλίπουν επιτακτικοί όροι, να νοηθεί ότι αναιρεί δικαιώματα που έχουν παραχωρηθεί με κανονιστικές διατάξεις (βλ. ειδικά COHEN, L. J., σ. 157-158, SCOTT, L. J., σ. 160-161, και WROTTESLEY L. J., σ. 163).

Αφήνοντας, προς το παρόν, κατά μέρος κάθε ευρύτερη σκέψη ως προς την έννοια του άρθρου 94, παράγραφος 2, θα ασχοληθώ τώρα με την παράγραφο 4 του παραρτήματος V (ΣΤ). Αυτή η διάταξη αντιστοιχεί GROSSO MODO με τη διάταξη του παραρτήματος G (III) (Β) του κανονισμού 3, παράγραφος β), (σχετική με τις παροχές για χήρες και ορφανά) και για την οποία κυρίως έχει γίνει λόγος στην υπόθεση LABOTS. Οδηγείται κανείς στο να ερμηνεύσει τις δύο διατάξεις με τον ίδιο τρόπο και η Επιτροπή, πράγματι, το πράττει. Δεν νομίζω, ωστόσο, ότι αυτό είναι δυνατό. Η διατύπωσή τους είναι διαφορετική, κατά την έννοια, ειδικότερα, ότι ελέχθη ότι το παράρτημα G (III) (Β) έπρεπε να εφαρμόζεται για τους σκοπούς των άρθρων 27 και 28 του κανονισμού 3, τα οποία αντιστοιχούν στα άρθρα 45 και 46 του κανονισμού 1408/71. Το να υποτεθεί ότι το παράρτημα V (ΣΤ), παράγραφος 4, περιέχει σιωπηρή αναφορά στο άρθρο 45, πιστεύω ότι απομακρύνεται, κατά τρόπο ανεπίτρεπτο, από τη διατύπωσή του, ακόμα και αν ληφθεί υπόψη ο υφιστάμενος σύνδεσμος μεταξύ του άρθρου 45 και του άρθρου 46, παράγραφος 2. Νομίζω, κατά συνέπεια, ότι το παράρτημα V (ΣΤ), παράγραφος 4, έχει εφαρμογή μόνο για τους σκοπούς του άρθρου 46, παράγραφος 2. Αυτό, ωστόσο, δεν σημαίνει ότι μπορεί να συναχθεί από τη διατύπωσή του ότι οι συντάκτες του κανονισμού 1408/71 είχαν την πρόθεση να αποκλείσουν από το πλεονέκτημα του άρθρου 45, παράγραφος 3, και, επομένως, από την εφαρμογή του άρθρου 46, παράγραφος 2, τον εργαζόμενο ο οποίος είχε υπαχθεί στον IW, χωρίς ποτέ να έχει υπαχθεί στον WAO. Το παράρτημα V (ΣΤ), παράγραφος 4, μου φαίνεται ότι είναι άσχετο από αυτή την άποψη. Έχει, με λίγα λόγια, ως αποτέλεσμα ότι οι περίοδοι ασφαλίσεως που συμπλήρωσε υπό τον IW ο εργαζόμενος, επί του οποίου το άρθρο 46, παράγραφος 2, έχει εφαρμογή, πρέπει να θεωρούνται ωσάν να έχουν συμπληρωθεί υπό τον WAO. Μια πρώτη συνέπεια που πρέπει να συναχθεί από αυτό είναι ότι οι εν λόγω περίοδοι πρέπει να θεωρούνται ως περίοδοι ασφαλίσεως, για τον υπολογισμό που πρέπει να γίνει κατ' εφαρμογή του άρθρου 46, παράγραφος 2, από τον αρμόδιο φορέα ενός κράτους μέλους, του οποίου η νομοθεσία είναι νομοθεσία τύπου Β· αυτό φαίνεται να προβλέπεται από το εδάφιο α. Μια δεύτερη συνέπεια που πρέπει να συναχθεί από αυτή τη

διάταξη είναι ότι, δυνάμει του εδαφίου β, αυτή η μεταχείριση πρέπει να επιφυλαχθεί κατά τον υπολογισμό, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 46, παράγραφος 2, α, του «θεωρητικού ποσού της παροχής», από τον αρμόδιο φορέα κράτους μέλους, του οποίου η νομοθεσία είναι του τύπου Α. Ειδικότερα, το «θεωρητικό ποσό της παροχής», το οποίο μπορεί να αξιώσει ο εργαζόμενος στις Κάτω Χώρες δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό της παροχής, που θα μπορούσε να αξιώσει βάσει του WAO σε σχέση με τις περιόδους ασφαλίσεως που έχει συμπληρώσει υπό τον IW. Μπορεί να πρέπει επίσης να συναχθούν άλλες συνέπειες από αυτή τη διάταξη, όπως προτείνει η Επιτροπή, τίποτε, όμως, από όλα αυτά δεν επηρεάζει, κατά τη γνώμη μου, όπως ήδη επισήμανα, το πότε το άρθρο 45, παράγραφος 3, καθιστά εφαρμοστέο το άρθρο 46, παράγραφος 2.

Νομίζω ότι η απάντηση σ' αυτό το ζήτημα είναι στην ουσία πρόβλημα ερμηνείας του ίδιου του άρθρου 46, παράγραφος 3. Ο εφεσίβλητος φορέας και η Επιτροπή συμφωνούν επί του ότι, για να είναι κανείς λογικός με την αρχή επί της οποίας το Δικαστήριο στήριξε την απόφασή του στην υπόθεση LABOTS, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, ο διακινούμενος εργαζόμενος, ο οποίος έχει υπαχθεί αποκλειστικά στον IW μπορεί να αξιώσει το ευεργέτημα των διατάξεων του άρθρου 45, παράγραφος 3, όπως ο εργαζόμενος που έχει υπαχθεί συγχρόνως στον IW και στον WAO, ή ο εργαζόμενος που έχει υπαχθεί αποκλειστικά στον WAO. Τάσσομαι με αυτές τις απόψεις και πιστεύω ότι το άρθρο 94 παράγραφος 2, βαίνει, στο μέτρο του περιεχομένου του, προς αυτή την κατεύθυνση. Ούτε νομίζω ότι αυτό το συμπέρασμα παραβιάζει τους όρους του άρθρου 45, παράγραφος 3. Η αναφορά στη «νομοθεσία κράτους μέλους», στην αρχή αυτής της διατάξεως αποτελεί, στο βαθμό τουλάχιστον που ενδιαφέρει την προκειμένη περίπτωση, αναφορά στη νομοθεσία των Κάτω Χωρών. Οι λέξεις που ακολουθούν («η οποία εξαρτά χορήγηση παροχών από τον όρο κ.λπ....») περιγράφουν τον τρόπο κατά τον οποίο η εν λόγω νομοθεσία εφαρμόζεται και σήμερα, δεν αποκλείουν, όμως, ούτε ρητώς ούτε σιωπηρώς, τη δυνατότητα ότι μπορεί να είχε διαφορετικά αποτελέσματα στο παρελθόν. Η μετέπειτα αναφορά στη «νομοθεσία αυτή», στη φράση κλειδί «ο οποίος έπαυσε να υπάγεται στη νομοθεσία αυτή», συνιστά εκ νέου, όπως πιστεύω, απλή αναφορά στη νομοθεσία των Κάτω Χωρών· δεν πρόκειται περί αναφοράς περιορισμένης σ' αυτή τη νομοθεσία, όπως εφαρμόζεται σήμερα.

Κατά συνέπεια, προτείνω να δοθεί στα υποβληθέντα από το RAAD VAN BEROEP προς το Δικαστήριο ερωτήματα η εξής απάντηση:

1) Στην περίπτωση, κατά την οποία η νομοθεσία κράτους μέλους εξαρτά τώρα τη χορήγηση παροχών από τον όρο ο εργαζόμενος να υπάγεται σ' αυτή τη νομοθεσία, κατά τη στιγμή επελεύσεως του κινδύνου και δεν περιέχει κανένα όρο, ως προς τη διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως, ούτε για την κτήση του δικαιώματος επί παροχών, ούτε για τον υπολογισμό τους, ο εργαζόμενος, ο οποίος υπαγόταν μόνο σ' αυτή τη νομοθεσία σε εποχή κατά την οποία οι διέποντες τη χορήγηση παροχών όροι, δυνάμει της εν λόγω νομοθεσίας, ήσαν διαφορετικοί, δεν εμποδίζεται, για το λόγο αυτό, να αποκτήσει δικαίωμα επί των παροχών, δυνάμει αυτών, βάσει των άρθρων 40 και 45, παράγραφος 3,

του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, χωρίς να έχει σημασία αν η τροποποίηση αυτών των όρων πραγματοποιήθηκε πριν ή μετά από τη θέση σε ισχύ του κανονισμού.

2) Η παράγραφος 4 του παραρτήματος V (ΣΤ) του κανονισμού 1408/71 έχει εφαρμογή αποκλειστικά για τους σκοπούς του άρθρου 46, παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού και στερείται αποτελέσματος ως προς το αν, σε ειδική περίπτωση, η εν λόγω διάταξη έχει η ίδια εφαρμογή δυνάμει του άρθρου 45, παράγραφος 3.